

- Розробили маркетингову програму для викладання дисциплін хімічного циклу.
- Проводимо наскрізну лінію зв'язку хімії з життям через весь курс. Для цього розглядаємо на заняттях ситуаційні зв'язки хімії з життям, розв'язуємо задачі експериментального характеру.
- Створюємо сприятливий клімат для розвитку творчого потенціалу студентів.
- Формуємо політехнічні знання. Це загальноосвітні хімічні знання, які допомагають студентам засвоїти наукові основи техніки й технологій хімічного виробництва, загальні принципи керування хіміко-технологічними процесами й відбирають різні аспекти виробництва (економіку, організацію). Вони формуються на основі хімічних знань, які розвиваються та збагачуються новими ознаками.
- Впроваджуємо індивідуальні науково-дослідні роботи по дослідженню якості продуктів харчування та товарів народного споживання.

Так як ми працюємо вже з дорослими людьми, погляди та смаки яких вже сформувалися, то ми маємо два способи вплинути на їх думки та відношення до предмету:

1) треба на конкретних прикладах демонструвати як елементарне знання хімічних процесів допомагає в реальному житті: вивести пляму, обрати якісну косметику, купити безпечну та корисну для здоров'я їжу. В усіх цих випадках для людини, що знає хімію, є конкретні вагомі переваги.

2) Інший спосіб має меркантильний характер, хоча є і більш загальним: він відноситься до усіх сфер інтелектуальної діяльності.

В загальній свідомості закріпилася ідея про те, що вчені та педагоги – люди малозабезпечені. Особливо цю думку поділяють студенти економічного Вузу. Насправді це невірно. На ринку праці сформувався великий вибір вакансій де знайде своє місце й фахівець з знанням хімії. Тут переконливо свідчить статистика нашого Вузу – відсоток спеціалістів з знанням хімії, що працюють за фахом після закінчення університету значно збільшився.

А саме головне, що зростає не тільки прикладне значення хімії як предмету, а інтелектуальний потенціал, який закладений в її основу: природні та синтетичні сполуки – це невичерпне джерело знань та інформації. І це вселяє надію на подальше покращення положення хімії серед природничих наук.

Отже, перед Вищою школою сьогодні стоїть важливе завдання – реформування курсу хімії згідно нових вимог часу, і реалізація цього завдання – спільна справа викладача та студента.

ПІДРУЧНИКИ, ПІДРУЧНИКИ І... НЕ ТІЛЬКИ

Гончаренко І.Д. (Полтава)

Підручника з жодного предмету у нас немає. Так впевнено говорю, бо відсутній закон України про те, що є підручником. У Франції поняття підручника визначено Декретом №2004-922 від 31 серпня 2004 року:

«Шкільними підручниками є книги, які відповідають 4 абзацу ст. 3 закону від 10 серпня 1981 року... та попередньо визначеним програмам або прийнятими відповідними міністрами.» (*Journal officiel*, 2 вересня 2004 року).

Є ще визначення підручника у відомому словнику «**Le Petit Robert**»:

«Дидактичний твір, що подає у легкому форматі основні поняття науки та спеціальні знання, що вимагаються шкільною програмою.»

В цьому сенсі у нас немає підручників, бо жоден з них повністю не відповідає шкільній програмі. І при нинішній системі видання, їх і бути не може. Бо поки підручник проходить всі етапи його видання, програми змінюються. У світі залишилось лише кілька країн із схожими системами підручникотворення.

А як у інших? Розповім на прикладі Франції.

Створюють підручники звичайні учителі за кошти видавців. Ніякі дозволи чи грифи Міністерства національної освіти не потрібні. Видавництва розсилають всім учителям даного предмета безкоштовно по одному екземпляру кожного підручника. Кожен учитель отримує кожного року кілька підручників з свого предмету і він обирає. **Від початкової школи до вищої тільки вчителі (викладачі) обирають підручники – підручники для учнів і підручники для вчителів.** Єдина умова: підручники повинні відповідати програмам. При зміні програм видаються нові підручники.

Хто фінансує купівлю підручників?

У початковій школі фінансування традиційно проводиться із місцевих бюджетів, хоча закон не зобов'язує купувати та поновлювати підручники із місцевих бюджетів.

У коледжі (середні класи) фінансування забезпечується державою всіх учнів і з усіх предметів починаючи з 1975 року по закону **Haby**, який носить ім'я колишнього міністра національної освіти Франції **René Haby** (Рене Абі), прийнятого 11 липня 1975 року. Він був прийнятий під гаслом: «Коледж для всіх!»

Закон передбачав безкоштовне навчання в коледжі незалежно від віку. Підручники повинні оновлюватися кожні чотири роки.

У ліцеї (старша школа) підручники купують за кошти батьків, але в деяких регіонах частково йде фінансування з місцевих бюджетів.

Чи дорогі підручники? Ціна порядку 40-50 євро.

Якісні підручники не можуть бути дешевими. Навіть Франція не може всіх забезпечити безкоштовними підручниками. Тому прийде час, коли підручники і у нас стануть дорогими, але якісними і доведеться відмовитися від безкоштовного забезпечення ними шкіл. Та й пріоритети освіти зміняться у бік природничо-математичної освіти. У листі до освітян Франції 8 вересня 2007 року президент Ніколя Саркозі (Nicolas Sarkozy, Lettre aux éducateurs, 8 septembre 2007) говорить:

«Раніше без сумніву було в освіті занадто культури і не достатньо природи. Віднині – можливо, занадто природи і також достатньо культури.»(«Jadis il y avait sans doute dans l'éducation trop de culture et pas assez de nature. Désormais il y a peut-être trop de nature et plus assez de culture»).

Система французької освіти сьогодні базується на великих принципах французької революції 1789 року (свобода освіти, безоплатність освіти, нейтральність, світськість, обов'язковість), законах прийнятих між 1881 та 1889 роками та 4 і 5 Республіками, а також Конституцією 4 жовтня 1958 року, де говориться, що організація публічного обов'язкового безкоштовного і світського навчання на всіх ступенях є обов'язок держави.

Сьогодні у французькій школі заборонено говорити про політиків та державних осіб відповідно принципу нейтральності, вводити закон божий чи християнську етику або якусь релігійну філософську роботу відповідно принципу світскості, вводити квоти платних місць відповідно принципу безоплатності. Принцип свободи освіти дозволяє вільно обирати державний чи приватний навчальний заклад або навчати вдома.

Незважаючи на те, що матеріальний рівень викладачів значно вищий, ніж в Україні нинішній міністр Ксав'є Дарко 10 березня 2006 року написав (Rapport à Monsieur Nicolas SARKOZY et propositions sur la situation morale et matérielle des professeurs en France , Xavier DARCOS, 10 mars 2006) «Рапорт панові Ніколя Саркозі та пропозиції щодо моральної та матеріальної ситуації викладачів у Франції», де він пише яка ж зарплата викладачів та які є доплати. Навантаження 18 годин на тиждень.

Стаж	Мінімальна місячна зарплата	Максимальна місячна зарплата	Місячні доплати
Стажер	1 310 €	1 310 €	Директор школи : 92 € Спеціальні школи: 67 € Додаткові річні години: від104 € до 115 € Спеціалізовані школи: 93 € Класний керівник: 114 €
Після 2 років кар'єри	1 562 €	1 562 €	
Після 10 років кар'єри	1 753 €	1 859 €	
Після 20 років кар'єри	2 298 €	2 471 €	
Після 30 років кар'єри	2 471 €	2 931 €	

Для викладачів-агреже, тобто тих які пройшли національний конкурс на заміщення вакантних посад тижневе навантаження 15 годин та дещо вища зарплата(наступна таблиця).

Стаж	Мінімальна місячна зарплата	Максимальна місячна зарплата	Місячні доплати
Стажер	1 423 €	1 423 €	– Річні додаткові години: 150 € -164 € Спеціалізована школа : 94 € Класний керівник : 114 €
Після 2 років кар'єри	1 944	1 944 €	
Після 10 років кар'єри	2 226 €	2 384 €	
Після 20 років кар'єри	2 939 €	3 082 €	
Після 30 років кар'єри	3 082 €	3 615 €	

Далі міністр порівнює національні та європейські навантаження та зарплати.

Країни	Тижневе навантаження / Присутність	Кільсть навчальних тижнів	Годин на рік
Німеччина	20 год в середньому (17-21 год. в залежності від землі)	38	760
Данія і Швеція	18,5 год.	41	740
	37 год. присутності		1480
	18 год.		

Іспанія	30 год. присутності	40	720 1200
Італія	18 год.	33 але тільки 1 місяць відпустки, обов'язкова діяльність під час кані- кул	594
Об'єднане Королівство	18-19 год. 32,4 год. присутності	40	740 1265
Франція	19 – 20 год. немає обов'язкової присутності	36 але не перевищує 32 тижні в ліцеї	648 540 h (агреже)

Пан міністр, говорить про те що зарплата в освіті менша ніж інших галузях.

Лікарняні листи освітяни в середньому отримують на 6 днів, проти 8 днів в інших галузях. Відсутність по хворобі у освітян в середньому 11 днів на рік, проти 14 днів в інших галузях. Учителі Франції відносяться до категорії державних службовців і, за словами міністра, складають половину державних службовців, а тому вони повинні отримувати більше нагород Республіки.

До речі, Ксав'є Дарко 28 вересня 2007 року проголосив, що у 2008/2009 навчальному році навчання у початковій школі буде 4-денним. Вихідні дні: середа, субота та неділя. (Зараз воно 5-денне. Вихідні дні: середа та неділя).

Навантаження – 24 тижневих години, тобто кожного дня буде 6 уроків і річне навантаження складатиме 864 години. Зараз тижневе навантаження в початковій школі 26 годин, річне – 936 год. Уроки розпочинаються о 8.30 і тривають до 11.30. З 11.30 до 13.30 –перерва на обід. З 13.30 до 16.30 знову уроки. Наведу розклад уроків однієї з паризьких початкових шкіл.

Розклад уроків початкової школи

	Понеділок	Вівторок	Четвер	П'ятниця	Субота		
8.30-9.25	математика	обр.мистец.	Література	франц. мова	математика		
9.25-10.15	франц.мова	математика	франц.мова	істор.-геог.	франц. мова		
10.15-10.35	Сервіс	перерва	перерва	перерва	перерва		
10,35-11.30	музика	геометрія	Література	геометрія	музика	математика	Література
11.30-13.30	Обід	Обід	Обід	Обід			
13.30-14.50	Усний рахунок	Цивільна освіта	фізкультура	франц. мова	Англ. мова		

	Література	Англ. мова					
14.50-15.10	перерва	перерва		перерва		перерва	
15.10-16.30	істор.-геог.	фіз-культ	істор.-геог.	франц. мова	фіз-культ	франц. мова	

Меню їдальні цієї школи можна подивитися на сайті: http://www.10bauches.com/download/Menu_jan_08.pdf.

Наприклад, 14.01.2008 року пропонується салат із авокадо, кролик в гірчичному соусі та рис з зеленим горошком, два види сиру, шоколадний мус.

Не заборонена і свинина. 7.01.2008 свинина на ребрі, 9.01.2008 – «Яловичина по бургонському», 15.01.2008 – «Жіго з ягняти», тощо.

У зв'язку з цим я згадує спільний наказ двох міністрів нашого уряду про заборону використання ряду продуктів у наших школах. Чи перестали учні вживати заборонені міністрами продукти? Ні. До заборони вони їх купували у шкільному буфеті. Після – на ринку, який знаходиться поруч зі школою.

Уявимо, що заборона двох міністрів раптово припинить свою дію і ціни на продукти стануть доступними. Чи з'являться в шкільних їдальнях ті страви, що й в паризькій школі? Ні. Кухарі не тільки наших шкіл, але і багатьох ресторанів не мають уявлення як їх готувати. А це говорить уже про проблеми професійної освіти...

Рішення міністра про перехід на 4-денне навчання було сприйнято батьками, вчителями, громадськістю і профспілками далеко неоднозначно, хоча він говорить, що можна використовувати суботу для індивідуальної роботи зі невстигаючими учнями. За його словами: «цей захід дозволить зробити так, що в коледж (середні класи) не ввійдуть учні, що не вміють читати, писати та рахувати».

У Швеції річне навантаження складає 740 год., а у Фінляндії від 530 до 650 годин. Ці дві країни цитуються досить часто як найбільш успішні країни в освіті.

В «Програмі роботи та діяльності Ксав'є Дарко на 2 триместр 2007-2008 навчального року» («Programme de travail et d'action de Xavier Darcos pour le 2e trimestre de l'année scolaire 2007-2008»), яку він представив 11 грудня 2007 року, він говорить про те, що учні початкової школи працюють в середньому на 100 годин більше, ніж в інших європейських країнах і на третину більше, ніж в Фінляндії, яка є першою у всіх міжнародних освітніх оцінюваннях, але ми маємо 15% учнів, які виходять з початкової школи з серйозними труднощами в читанні, письмі та рахуванні. Виходом є не збільшення кількості годин, а їх мобілізація на служіння учням.

Тобто мова йде про інтенсифікацію процесу навчання. Це те за що бореться видатний український педагог В.Ф. Шаталов більшу частину свого життя.

Яка ж структура навчального року?

Навчальний рік ділиться на 3 частини – триместри:

- 3 початку навчального року до Різдвяних канікул
- 3 7 січня до весняних канікул
- Після весняних канікул до кінця навчального року.

Територія Франції розділена на 3 зони: А, В і С. Розташування зон можна подивитися на сайті: <http://www.education.gouv.fr/pid184/le-calendrier-scolaire.html?dept=76&annee=3>

Структура 2007– 2008 навчального року для зони С подана в таблиці:

Вихід учителів	понеділок 3 вересня 2007
----------------	--------------------------

Початок навчання учнів	вівторок 4 вересня 2007	
Назва канікул	Початок канікул	Початок занять
Канікули Всіх Святих	субота 27 жовтня 2007	четвер 8 листопада 2007
Різдвяні канікули	субота 22 грудня 2007	понеділок 7 січня 2008
Зимові канікули	субота 16 лютого 2008	понеділок 3 березня 2008
Весняні канікули	субота 12 квітня 2008	понеділок 28 квітня 2008
Літні канікули	четвер 3 липня 2008	вівторок 2 вересня 2008

Структура 2007– 2008 навчального року для зони А подана в таблиці:

Вихід учителів	понеділок 3 вересня 2007	
Початок навчання учнів	вівторок 4 вересня 2007	
Назва канікул	Початок канікул	Початок занять
Канікули Всіх Святих	субота 27 жовтня 2007	четвер 8 листопада 2007
Різдвяні канікули	субота 22 грудня 2007	понеділок 7 січня 2008
Зимові канікули	субота 23 лютого 2008	Понеділок 10 березня 2008
Весняні канікули	субота 19 квітня 2008	Понеділок 5 травня 2008
Літні канікули	четвер 3 липня 2008	вівторок 2 вересня 2008

Зміщення початку канікул в різних зонах для того, щоб діти могли по-дорожувати та відвідувати музеї і не було ажіотажу з квитками та черг в музеях. Може новий міністр ...

Література

1. <http://fcpecondorcet.canalblog.com/archives/2007/09/29/6372138.html>
2. <http://www.education.gouv.fr/cid5612/ecole-suppression-des-cours-du-samedi-matin.html>
3. <http://50.snuipp.fr/spip.php?article759>
4. <http://www.liberation.fr/actualite/societe/281523.FR.php>
5. http://www.sante.gouv.fr/assurance_maladie/actu/arretstravail.htm
6. http://www.dossierfamilial.com/html/rub_art_23_221.html
7. <http://www.snes.edu/snesactu/spip.php?article2552>
8. http://www.elysee.fr/elysee/elysee.fr/francais/interventions/2007/septembre/allocution_du_president_de_la_republique_lettre_aux_educateurs.79338.html
9. <http://www.education.gouv.fr/cid20632/programme-de-travail-et-d-action-de-xavier-darcos-pour-les-mois-a-venir.html#la-reorganisation-du-temps-scolaire>
10. <http://www.education.gouv.fr/pid184/le-calendrier-scolaire.html?dept=76&annee=3>